

Ваздух који удишемо

Ана Ристовић, рођена је 5. априла 1972. године у Београду. Студирала српску књижевност и језик са општом књижевношћу на Филолош ком факултету у Београду. Објављене књиге: Сновидна вода, Књижевна омладина Србије, 1994 (Бранкова награда) Уже од песка, Градац, Чачак, 1997. Забава за доконе кћери, Рад, Београд, 1999 (награда “Бранко Миљковић” и Награда сајма књига у Игалу) Њене песме превођене су на енглески, немачки, фински, словеначки, македонски, словачки језик и заступљене су у више домаћих и страних антологија. Од 1998. године живи и делује на просторима Љубљане и Београда.

Приредила Биљана Остојић

ПОСЛАСТИЧАРНИЦА “КОРЗО“

На мене веје нерафинирани шећер у праху,
чудно неко време данас, драги,
одведи ме у посластичарницу „Корзо“
само тамо хоћу: где су столњаци
још увек пластични ил’ карирани и рупа
од жара цигарете
остаје деценију целу тамо где је пустиш,
тамо
где су пепељаре од плавог, жутог
или црвеног метала због ситних лопова
ту
и на чашама се још увек светле
капљице од прања и нема еспреса,
постоји само оштра турска
у шољици са ореолом плавог руба
У посластичарницу “Корзо”
Где келнери још увек поносито носе
бркове и цигласте сакое а беле
отропедске ципеле келнерица вуку се
по тек умивеном поду
као леци избачени из коју деценију
закасног авиона
и сав жагор корзоа кога одавно нема
скрио се у есцајг
и дно кашичице коју ћеш уронити у
шампиту
пружа једину праву,
обрнуту слику
На мене веје нерафинирани шећер у
праху
чудно неко време данас, драги,

ВАЗДУХ КОЈИ УДИШЕМО

Мојој баби, иза оних капија

Моји прсти су преуски
за твоје прстење, крупно и обло
као окруњена парчад ретких, важних
речи: треба одгонетнути редослед низа
на свакој руци, а кажи прст
крунисати сребром
“јер тако краљице носе”
и значење се не крије само у садржини
већ и у мудрости распореда
делова њених;
Моја коса није тако густа, оштра
да би знала носити под собом
бујност твоје поларне лисице, свијене
око врата, “оружје сваке праве даме”
и моја вера у себе, колебљива је звер,
а мој понос, брбљива замка уста пуних
земље и траве – каткад ми се чини
да под својим лисичијим осмехом
не скривам ни богзна какву мудрост
ни слатко лукавство женске ћуди;
Из твог новчаника, што ми га дадоше
вири пар стодинарки, остатак последње
пензије,
скромни талог оних које си ми у џеп
спуштала кришом
и чије одбијање би пропратила
сузама и молбом – “почасти се,
купи себи нешто лепо, ал’
екстравагантно,

одведи ме у посластичарницу “Корзо”
само тамо хоћу
остало је још мало
претворе ли и њу у интернет кафе
дам главу: неће ми преостати друго
до да поставим свој секси сајт
и постанем ПР виртуелних крофница

ВАЗДУХ КОЈИ УДИШЕМО

Мојој баби, иза оних капија

Моји прсти су преуски
за твоје прстење, крупно и обло
као окруњена парчад ретких, важних
речи: треба одгонетнути редослед низа
на свакој руци, а кажипрст
крунисати сребром
“јер тако краљице носе”
и значење се не крије само у садржини
већ и у мудрости распореда
делова њених;
Моја коса није тако густа, оштра
да би знала носити под собом
бујност твоје поларне лисице, свијене
око врата, “оружје сваке праве даме”
и моја вера у себе, колебљива је звер,
а мој понос, брбљива замка уста пуних
земље и траве – каткад ми се чини
да под својим лисичијим осмехом
не скривам ни богзна какву мудрост
ни слатко лукавство женске ћуди;
Из твог новчаника, што ми га дадоше
вири пар стодинарки, остатак последње
пензије,
скромни талог оних које си ми у џеп
спуштала кришом
и чије одбијање би пропратила
сузама и молбом – “почасти се,
купи себи нешто лепо, ал’
екстравагантно,
како баба воли, иди са Алешом на
вечеру” –
Да ли то сад покушаваш, скривена
да успоставиш поново поредак стари
или се можда твоја невидљива рука
труди
да мој долазак пропрати
истим ритуалом чашћења –
хоћеш ли то да ми поручиш

како баба воли, иди са Алешом на
вечеру” –
Да ли то сад покушаваш, скривена
да успоставиш поново поредак стари
или се можда твоја невидљива рука
труди
да мој долазак пропрати
истим ритуалом чашћења –
хоћеш ли то да ми поручиш
да вечности тамо нема, већ да је овде?
Твој лорњон, твоје укоснице, и пар
драхми
из доба војне хунте,
твоја таблица за писање и парфем
коришћен и пред долазак медицинске
сестре –
“јер женственост и достојанство
чувати мораш, до последњег тренутка”
–
све ме то поражава, драга моја,
ваздух који удишемо само је вишак
нечијих великих плућа
и не знам, хоћу ли моћи, хоћу ли знати
по твојој жељи, дочекивати и испраћати
усправних леђа
и прекрштати ноге у лепим ципелама,
а да се не види да ми колена
помало дрхте
О
Скинуће ти траг кармина са зуба
у тренутку док будеш
говорила о нечем сасвим важном,
брижљиво,
врхом најнежнијег прста, рећи ће:
твоја петља на чарапи
води све до Париза и натраг,
додуше апликација на њима је добра,
укусна,
по последњој моди, штипнуће те
за трбушчић, рећи: Е, мало си ми се
угојила, драга; једним потезом прста
скинуће ти трун маскаре са лица,
нежно,
као да дечју гузу бришу, и перут, ту
перут
са твог сакоа, као да је снег што си га
унела
у дом њихов, нехотице, руком уместо

да вечности тамо нема, већ да је овде?
Твој лорњон, твоје укоснице, и пар
драхми
из доба војне хунте,
твоја таблица за писање и парфем
коришћен и пред долазак медицинске
сестре –
“јер женственост и достојанство
чувати мораш, до последњег тренутка”
–

све ме то поражава, драга моја,
ваздух који удишемо само је вишак
нечијих великих плућа
и не знам, хоћу ли моћи, хоћу ли знати
по твојој жељи, дочекивати и испраћати
усправних леђа
и прекрштати ноге у лепим ципелама,
а да се не види да ми колена
помало дрхте

О

Скинуће ти траг кармина са зуба
у тренутку док будеш
говорила о нечем сасвим важном,
брижљиво,
врхом најнежнијег прста, рећи ће:
твоја петља на чарапи
води све до Париза и натраг,
додуше апликација на њима је добра,
укусна,
по последњој моди, штипнуће те
за трбушчић, рећи: Е, мало си ми се
угојила, драга; једним потезом прста
скинуће ти трун маскаре са лица,
нежно,
као да дечју гузу бришу, и перут, ту
перут
са твог сакоа, као да је снег што си га
унела
у дом њихов, нехотице, руком уместо
метле
поспремиће са осмехом на лицу.
Је ли још увек имаш проблема са
зубима, мила, ти се баш сјаје, рећи
ће, порцелан
порцелан, тражећи и тамо где
порцелана нема,
женска солидарност, трун до труна
солидарна увек Према *Ревлону, Мах Фацтору,*

метле
поспремиће са осмехом на лицу.
Је ли још увек имаш проблема са
зубима, мила, ти се баш сјаје, рећи
ће, порцелан
порцелан, тражећи и тамо где
порцелана нема,
женска солидарност, трун до труна
солидарна увек Према *Ревлону, Макс Фацтору,*
Лисци, Палмоливе–у, Лореалу, Макс Мари,
Нивеи, Ползели и Оил Олазу,
И рећи – не свет се ипак не врти
само око врха наше Штикле
Одводећи свог анђела чувара
право у соларијум и
откувавајући му крила
у омекшивачу, за достојне сузе <
и у варикини, за достојно небо
сасвим неодређеног пола

*Лисци, Палмоливе–у, Лореалу, Мах Мари,
Нивеи, Ползели и Оил Олазу,
И рећи – не свет се ипак не врти
само око врха наше Штикле
Одводећи свог анђела чувара
право у соларијум и
откувавајући му крила
у омекшивачу, за достојне сузе <
и у варикини, за достојно небо
сасвим неодређеног пола*

ОХ, КАКО САМ ЉУБОМОРНА Пролеће, а
ипак снег

Сањам

неке чудне жене малих груди:

да би их држао у руци

није ти потребан ни длан

већ само два прста

као врх пинцете

и нешто имагинације, зар не,

и ситни, влажни снег

који ти упада у ципеле

не би ли праг који преступиш

био што топлији, што мекши

што податнији тврдим ђоновима

Сањам

неке жене малих груди

што светле у мраку углавном црвено

и понекад флуоресцентно

Њихове брадавице су

дугмићи радио апарата који ти нуди

поздраве и жеље, минут за блуз

јутарњи и ноћни програм,

литерарни ноктурно и сав тај цез,

контакт емисије у којима

водителј зна да ћути,

нежан ваздух између мегахерца

Сањам и у сну

док вртиш дугмиће удесно, улево

дуж те подношљиве скале, моја уста се

отварају и

између ове и оне станице другог реда

хтела би да одзвоне

Јарреттов Келнски концет

али оглашавају се тупим

сасвим тупим шумом

и снег постаје снег

и праг остаје праг

ОЧАЈНА РАЗГЛЕДНИЦА

На мене неће налепити маркицу,
неће ме послати поштом,
Аир маил отпада са мене
као могуће иностранство са пасоша
који путује
само у божју матер.
Јер не нудим пејзаж
ни уоквирен залазак сунца
ни вештачке руже у очекиваној в(л)ази.
Приказујем мало, готово ништа.
И нудим само
предугачак, исувише компликован,
и захтеван текст
на полеђини
разгледнице, коју нико
не би ставио у свој џеп.
Јер толико речи носити са собом
исто је што и носити камење
од кога се не гради ни кућа
ни нечији споменик.
Време употребе
свешће ме бар
на добру рециклажу.

ГРАДОВИ

У једном граду
твоја сенка је завршила
у шољици прве, јутарње кафе
и била попијена, пре него
што су руб дотакла
нечија друга, очајна уста.
У другом је остала заглављена
између врата собе
у коју си се кладио
да ћеш поново ући.
Али ниси. Поштено.
У трећем је остала,
огледајући се у барици бензина
преламајући дугине боје
и смрад свој назвала
мирисом
цивилизацијског приоритета.
У четвртом ти је исклизнула,
скоро са целом душом,
у интерфон, јер је неко
веома важан
стајао доле. И рекла је:

“Да, молим”, и погрбљена
остала да стоји
искривљена у знак питања.
У петом је заволела фасаде
И остала тамо, да брани
остатке невероватно лепог
од остатка већ давно
невероватно распаднутог.
У шестом се, са стидом
сакрила у новчаник
и тек нехотице, обојила
твоју слику у личној карти
у црно.
У седмом је исцурела
кроз сливник хотелске собе,
зато што си лежао у кади,
удвоје. Није поднела
терет тако слатке
множине.
У осмом је остала
још на граници
тако да си био приморан
да кроз цео град
следиш самог себе.
У деветом је поклопила
попут сенке, Црњанског,
сенку, неког, птичијег крила
и две смрти су се спојиле
у нежној хармонији.
У десетом, и пред десетим,
више је
чак ни у нејасним траговима
није било.
Или се, од свих тих малих селидби
претворила у поуздане бројке
или је већ припала
неком сасвим другом.